

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/562>

Materiál v pripomienkovom konaní do 13.10.2022

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom vnútra SR na základe Plán legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2022

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Predmetom úpravy predkladaného návrhu zákona je posilnenie pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na strategickej úrovni riadenia a koordinácie záchranných zložiek integrovaného záchranného systému, dobudovanie súboru základných záchranných zložiek, ktorého súčasťou musí byť Policajný zbor a záchranná zdravotná služba ako celok, zvýšenie odbornej úrovne jednotlivých zložiek integrovaného záchranného systému rozšírením odbornej prípravy na úseku integrovaného záchranného systému, zavedenie odbornej spôsobilosti na úseku integrovaného záchranného systému ako predpokladu na výkon činnosti operátora koordinačného strediska integrovaného záchranného systému a vytvorenie mechanizmu akreditácie ostatných záchranných zložiek – právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov, ktorí majú v predmete činnosti ochranu života, zdravia a majetku, aby bola zaistená úroveň ich pripravenosti a kvality poskytovaných služieb.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.04.2023

Postoj RÚZ k materiálu

Predkladaný návrh zákona reaguje na zistenia analýzy súčasného stavu, ktorá bola vypracovaná v rámci Koncepcie organizácie a rozvoja integrovaného záchranného systému do roku 2027 a potreby prispôsobenia legislatívneho prostredia na implementáciu rozvojových a reformných opatrení vyplývajúcich z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedenú pripomienku.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I: - vloženie nového novelizačného bodu

„V §12 ods. 6 sa na konci dopĺňa nová veta, ktorá znie:

„Urobí tak iba v prípade, ak uvedené činnosti nedokáže zabezpečiť priamo majiteľ, resp. osoba dotknutá tiesňou a iba v nevyhnutnom minimálnom rozsahu potrebnom na odvrátenie tiesne tak, aby nebolo neprimerane narušené vlastnícke právo dotknutých osôb alebo hospodárska súťaž subjektov poskytujúcich obdobné služby mimo situácií predpokladaných podľa §1 a §2 tohoto zákona.“

Pôvodné novelizačné body 30. až 43. sa prečísľujú na 31. až 44..

2. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod č. 37

V novelizačnom bode 37. navrhujeme v znení § 16c preformulovať písmená a) a c), ktoré znejú:

„a) aktívne vykonáva alebo zabezpečuje výkon činnosti súvisiacich s poskytovaním pomoci v tiesni najmenej jeden rok,

c) má zabezpečené personálne kapacity s odbornou spôsobilosťou v rozsahu vykonávacích činností,“

3. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod č. 37

V novelizačnom bode 37. navrhujeme v § 16c v písmene f) na konci bodku nahradiť čiarkou a doplnenie písmena g), ktoré znie:

„g) zabezpečenie splnenia podmienok uvedených v písmenách a), b) a c) je možné preukázať aj na základe zmluvného vzťahu (prostredníctvom zmluvných vzťahov) s treťou osobou (tretími osobami).“

4. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod č. 37

V novelizačnom bode 37. v §16f v odstavci 3 druhá veta znie:

„Akreditačná komisia sa skladá z 2 zástupcov ministerstva, zástupcu Ministerstva dopravy a výstavby SR, zástupcu Ministerstva zdravotníctva SR, zástupcu zo združenia samosprávnych krajov SK8 a z najmenej dvoch odborníkov pôsobiach v oblasti činností záchranných zložiek integrovaného záchranného systému zo združení pôsobiach v oblastiach, ktoré môžu spadať do oblasti pôsobnosti IZS.“

5. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod č. 37

V novelizačnom bode 37. v §16f v odstavce 3 sa za druhú vetu dopĺňa tretia, ktorá znie:

„Členov akreditačnej komisie vymenúva a odvoláva minister vnútra Slovenskej republiky na návrh ostatných ministerstiev a štatutárnych zástupcov združení, ktoré formujú akreditačnú komisiu.“

5. V novelizačnom bode 40 navrhujeme odstrániť druhý odstavec navrhovaného §19a. Označenie prvého odseku sa zruší.

6. Zásadná pripomienka k čl. II.

RÚZ navrhuje formulovať uvedené znenie nasledovne:

Čl. II znie:

„Tento zákon nadobúda účinnosť 1. apríla 2023 okrem čl. I bodov 13 a 37 navrhované znenie §16b až §16j, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2024.“

Odôvodnenie (spoločne ku všetkým pripomienkam):

Rozumieme snahe špecifikovať podmienky a kvalitatívne požiadavky na všetky subjekty podieľajúce sa na výkonoch IZS. Integrovaný záchranný systém zohráva dôležitú úlohu v ochrane života, zdravia a majetku. Koordinovaný postup jednotlivých zložiek zohráva podstatnú úlohu ako efektívne minimalizovať škody na životoch, zdraví a majetku.

Aktuálny návrh zákona však so sebou nesie viacero nejasností, ktoré by mohli spôsobiť nejednoznačnú aplikáciu v praxi a celkovo zmať dobrý úmysel predkladateľa.

Preto navrhujeme dodatočné vyjasnenie a špecifikáciu podmienok, ktoré sa od právnických alebo fyzických osôb – podnikateľov vyžadujú za účelom získania akreditácie – a teda splnenia podmienky zaradenia medzi ostatné záchranné zložky.

Ide o možnosť splnenia podmienok stanovených v navrhovanom §16c aj prostredníctvom zmluvného vzťahu, kedy je časť predmetnej činnosti zabezpečovaná aj prostredníctvom zmluvného vzťahu s tretími osobami. V prípade, že predmetná činnosť, ktorá podlieha akreditácii je efektívne a účelovo vykonávaná osobou (spoločnosťou) v spolupráci s tretími osobami a je vykonávaná dlhšie obdobie.

Rozhodovacia moc o udelení akreditácie, tak ako je upravená v návrhu zákona, je sústredená v rukách jedného ministerstva a to Ministerstva vnútra SR. Uvedená skutočnosť sa z nášho pohľadu javí za problematickú. Nazdávame sa, že zloženie komisie by malo byť rozložené a zastúpenie by v nej mali mať aj MDV SR, MZ SR a aj samosprávne kraje. Rovnako si myslíme, že by mali mať zastúpenie aj združenia z oblastí, ktoré môžu byť zahrnuté pod IZS aby bola zaručená široká transparentnosť. Ide o združenia Asociácia dopravných psychológov SR, Asociácia záchrannej zdravotnej služby AZZS, Slovenská asociácia poisťovní.

Myslíme si, že v prípade vydania zamietavého rozhodnutia akreditačnej komisie, by mal mať subjekt možnosť podať voči rozhodnutiu odpor alebo iný podobný opravný prostriedok. Navrhujeme preto, aby v štatúte akreditačnej komisie bolo upravené aj konanie o opravnom prostriedku.

Navrhovanú účinnosť 1. apríla 2023 považujeme za ambicióznu vzhľadom na právnu úpravu akreditácie, keďže vyžaduje od subjektov, ktoré majú záujem o akreditáciu preukázanie ročného pôsobenia, avšak na splnenie tejto podmienky im navrhovaná legislatíva neposkytuje dostatočný časový rámec a vystavuje sa tak riziku, že by uvedený návrh zákona mohol byť vnímaný ako účelový a nastavený pre úzky a dopredu daný okruh podnikateľov. Rovnako navrhovaná právna úprava akreditácie vytvára priestor na viacero otázok (problémov), ktoré je potrebné vyriešiť. Preto navrhujeme aby ustanovenia o akreditácii nadobudli účinnosť 1. januára 2024.

Ďalej navrhujeme rozšíriť pôsobnosť akreditačnej komisie formou vykonávania dohľadu nad činnosťami IZS.

Navrhovaná právna úprava akreditácie (navrhované §16b až §16j) vyvoláva veľa nezodpovedaných otázok:

Akým spôsobom rozhodne ministerstvo, aké jednotky na zásah povolá?

Akým spôsobom (mechanizmom) sa určí výška náhrady za zásah akreditovaných subjektov?

Koľko firiem sa bude vyberať? Či bude ustanovené množstvo subjektov z danej oblasti. Ak nie, kto a akým spôsobom rozhodne, že práve ten daný subjekt bude povolaný na zásah.

Akreditácia sa vydáva na 5 rokov. O akreditáciu bude možné požiadať hocikedy? Bude ju možné udeliť hocikedy na obdobie 5 rokov?

Na základe akých kritérií sa budú prideľovať dotácie?

Aké právo rozhodnúť o odťahu bude mať vlastník poškodeného vozidla v prípade, že dokáže v stanovenom čase zabezpečiť odtiahnutie vozidla?

Ale najmä, ako sa zabezpečí, že uvedený mechanizmus bude využívaný iba naozaj v oprávnených prípadoch a nebude zneužívaný pre nekalú hospodársku súťaž a obmedzenie konkurencie v inak liberalizovanom prostredí podnikania, napr. odťahových služieb?

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/562>